

2020-01-31

REV 40-2019

REV 41-2019

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

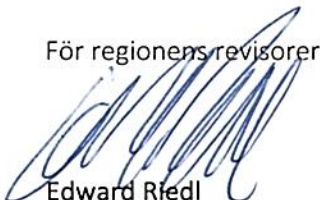
Vården till barn och unga med psykisk ohälsa behöver bli bättre

Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har inte tagit tag i brister som revisorerna uppmärksammat i tidigare granskningar om vård till barn och unga med psykisk ohälsa. Två uppföljande granskningar visar på problem inom barn och ungdomspsykiatri (BUP) och första linjens vård till barn och unga med psykisk ohälsa. Av granskningarna framgår att det också finns brister i styrning, överenskommelser, arbetsformer och rutiner mellan de olika vårdnivåerna som bidrar till att samarbetet om barnen försvåras. Bland personalen i regionen och kommunerna finns en stor oro över att vårdkedjor inte fungerar och att barn som är i behov av vård inte får tillräcklig hjälp.

Vi är kritiska till att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte på ett bättre sätt hållit sig informerade och agerat för att lösa de problem som pågått under flera år. I en bilaga till detta missiv lämnar vi rekommendationer till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden. Senast den 27 maj 2020 ska regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden lämna ett yttrande till oss om vilka åtgärder de vidtagit med anledning av våra rekommendationer.

Revisorerna ställer sig enhälligt bakom slutsatser i detta missiv. De underliggande rapporterna (nr 7/2019 och 8/2019) överlämnar revisorerna tillsammans med missivet.

För regionens revisorer

Edward Riedl
Ordförande

Bert Öhlund
Vice Ordförande

Bilaga

Revisorernas rekommendationer

Revisorernas rekommendationer

Regionstyrelsen

1. Säkerställ att det etableras en fungerande samarbetsorganisation på övergripande nivå mellan regionen och länets kommuner. De lokala samarbetsavtal som finns med Umeå kommun och Skellefteå kommun (HÖK och SÖK) löpte ut år 2018 och arbetet med en ny övergripande samarbetsorganisation är försenat. Av granskningen framgår att det behövs planer och andra styrdokument på politisk nivå för inriktningen på samarbetet mellan regionen och länets kommuner.
2. Säkerställ via hälsovalet att det för primärvården finns incitament att utveckla vården av barn och unga med psykisk hälsa. Ge i uppdrag till regiondirektören att med hjälp av beställarenheten genomföra kontroller och uppföljningar att primärvården fungerar som en del av den första linjens vård.
3. Utveckla uppsikten över hälso- och sjukvårdsnämnden om nämndens ansvar för BUP och samverkan mellan BUP, primärvården och kommunerna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

1. Skärp styrningen och kontrollen över BUP. Ställ krav på att hälso- och sjukvårdsdirektören till nämnden lämnar en analys om läget på BUP och hur det kommer sig att tillgängligheten utvecklas negativt. Ställ krav på att hälso- och sjukvårdsdirektören redovisar vilka åtgärder som är genomförda. Analysera och överväg på vilket sätt nämnden själv behöver agera för att verksamheten vid BUP ska fungera bättre.
2. Se till att BUP:s uppdrag är tydligt i förhållande till första linjens vård. Olika tolkningar om vad som är måttlig respektive svår psykisk ohälsa medför risk att barn och unga "faller mellan stolarna" och inte får vård i rätt tid eller på fel nivå.
3. Säkerställ att samarbetet mellan BUP, primärvården och kommunerna om vården till barn och unga med psykisk ohälsa blir bättre. Säkerställ med hjälp av avtal och överenskommer att ansvar och roller blir tydliga. Se till att det på verksamhetsnivå finns tydliga rutiner för hur samarbetet mellan BUP, primärvården och kommunerna ska vara utformat. Säkerställ att det organisatoriskt finns forum på olika nivåer för att utveckla samarbetet.
4. Skärp uppföljningen av hur samarbetet mellan BUP, primärvården och kommunerna fungerar i praktiken. Ge i uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören att med jämna mellanrum analysera samarbetet och rapportera till nämnden. Ställ krav på att hälso- och sjukvårdsdirektören redovisar vilka åtgärder som är genomförda. Analysera och överväg på vilket sätt nämnden själv behöver agera för att samarbetet ska fungera bättre.
5. Säkerställ att regionens hälsocentraler har tillräcklig kompetens och tillgänglighet för att utgöra en väl fungerande första linjens vård till barn och unga med psykisk ohälsa. Se till att väl fungerande metoder och verksamheter, sådana som familjecentraler, ungdomshälsor och HLT-team, eller motsvarande utvecklas där det finns förutsättningar. Se till att hitta lokala lösningar som fungerar utifrån de olika förutsättningarna.

Instruktioner för yttrande

Nedan bifogas ett formulär som ska användas då regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden svarar på revisorernas rekommendationer. Syftet med formuläret är att underlätta kommunikationen. Tanken är att det ska vara enkelt för revisorerna att utläsa vilka åtgärder styrelsen och nämnden vidtagit eller planerar att vidta.

Tänk på detta när ni svarar:

- Svaret ska innehålla uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits eller planeras vidtas utifrån revisorernas rekommendationer.
- Det ska finnas en tydlig koppling mellan de rekommendationer som revisorerna lämnat och de åtgärder som beskrivs i svaret.
- Svaret bör så långt det är möjligt innehålla tidsangivelser för när åtgärderna genomförs.
- Svaret bör så långt det är möjligt innehålla beskrivningar hur åtgärderna genomförs.
- Svaret bör så långt det är möjligt beskriva vilken eller vilka funktioner inom förvaltningen som fått i uppdrag att arbeta med åtgärderna.
- Om nämnden inte tänker vidta några åtgärder, motivera varför.
- Om nämnden inte kan svara på utsatt tid, kontakta undertecknad.

Vid frågor kontakta

Richard Norberg
Revisionskontoret
090-785 7090
richard.norberg@regionvasterbotten.se

Svarsformulär

Regionstyrelsen

Säkerställ att det etableras en fungerande samlarbetsorganisation på övergripande nivå mellan regionen och länets kommuner. De lokala samlarbetsavtal som finns med Umeå kommun och Skellefteå kommun (HÖK och SÖK) löpte ut år 2018 och arbetet med en ny övergripande samlarbetsorganisation är försenat. Av granskningen framgår det behövs planer och andra styrdokument på politisk nivå för inriktningen på samlarbetet mellan regionen och länets kommuner.

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

Säkerställ via hälsovalet att det för primärvården finns incitament att utveckla vården av barn och unga med psykisk hälsa. Ge i uppdrag till regiondirektören att med hjälp av beställarenheten genomföra kontroller och uppföljningar att primärvården fungerar som en del av den första linjens vård.

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

Utveckla uppsikten över hälso- och sjukvårdsnämnden om nämndens ansvar för BUP och samverkan mellan BUP, primärvården och kommunerna.

Regionstyrelsen vidtar följande åtgärder:

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Skärp styrningen och kontrollen över BUP. Ställ krav på att hälso- och sjukvårdsdirektören till nämnden lämnar en analys om läget på BUP och hur det kommer sig att tillgängligheten utvecklas negativt. Ställ krav på att hälso- och sjukvårdsdirektören redovisar vilka åtgärder som är genomförda. Analysera och överväg på vilket sätt nämnden själv behöver agera för att verksamheten vid BUP ska fungera bättre.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar följande åtgärder:

Se till att BUP:s uppdrag är tydligt i förhållande till första linjens vård. Olika tolkningar om vad som är måttlig respektive svår psykisk ohälsa medför risk att barn och unga "faller mellan stolar" och inte får vård i rätt tid eller på fel nivå.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar följande åtgärder:

Säkerställ att samarbetet mellan BUP, primärvården och kommunerna om vården till barn och unga med psykisk ohälsa blir bättre. Säkerställ med hjälp av avtal och överenskommelser att ansvar och roller blir tydliga. Se till att det på verksamhetsnivå finns tydliga rutiner för hur samarbetet mellan BUP, primärvården och kommunerna ska vara utformat. Säkerställ att det organisatoriskt finns forum på olika nivåer för att utveckla samarbetet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar följande åtgärder:

Skärp uppföljningen av hur samarbetet mellan BUP, primärvården och kommunerna fungerar i praktiken. Ge i uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören att med jämna mellanrum analysera samarbetet och rapportera till nämnden. Ställ krav på att hälso- och sjukvårdsdirektören redovisar vilka åtgärder som är genomförda. Analysera och överväg och på vilket sätt nämnden själv behöver agera för att samarbetet ska fungera bättre.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar följande åtgärder:

Säkerställa att regionens hälsocentraler har tillräcklig kompetens och tillgänglighet för att utgöra en väl fungerande första linjens vård till barn och unga med psykisk ohälsa. Se till att väl fungerande metoder och verksamheter, sådana som familjecentraler, ungdomshälsor och HLT-team, eller motsvarande utvecklas där det finns förutsättningar. Se till att hitta lokala lösningar som fungerar utifrån de olika förutsättningarna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vidtar följande åtgärder: